

Oponentský posudek disertační práce

MUDr. Hana Hecová :

„Diagnostika a terapie následků úrazů stálých zubů“,,

V předkládané disertační práci je provedeno komplexní vyhodnocení souboru 384 dětí i dospělých, kteří byli v letech 1995 - 2005 ošetřeni pro poranění zubů na Stomatologické klinice LF KU a FN v Plzni. Všichni sledovaní pacienti po ošetření akutního stavu zůstali v péči stomatologické kliniky a byli longitudinálně sledováni nejméně 5 let. Byl u nich proveden rozbor epidemiologických údajů a výskyt poúrazových následků u jednotlivých typů poranění.

Disertační práce je sepsána na 112 stranách, dokumentována 22 výsledkovými tabulkami, 9 přehlednými grafy a dobře zpracovanými instruktivními 62 obrázky. Kromě 117 citovaných literárních údajů zaujme seznam autorčiných prací, vztahujících se k tématu. Jedná se o 14 publikací, z nichž jsou dvě zveřejněny v zahraničí s impakt faktorem 1,093. Polovina z 8 posterů byla prezentována na kongresech v zahraničí. Nechybí ani přednášky a 2 zprávy o řešení Grantových programů.

V úvodní literární části je podán komplexní přehled o sledované problematice, vycházející nejen z vlastních poznatků, ale je doplněn nejnovějšími současnými modifikacemi. Je nutno souhlasit s tím, že autorka považuje za jedny z nejdůležitějších faktorů, ovlivňujících hojení typ a závažnost poranění, stádium vývoje hrotu kořene, prostředí dutiny ústní, strukturu dentinu a jeho prostupnost a imunologické faktory. Domnívám se, že právem je také věnována velká pozornost i nejčastějším poúrazovým následkům a to nejen diskoloraci korunky, ale zejména obliteraci dřeňové dutiny a postižení pulpy. Na obrazovém zpracování prokázala, že různé typy patologické resorpce kořene nejvíce ovlivňují zachování či ztrátu zubu.

Cíl disertační práce má dvě samostatné části, klinická a experimentální. **Cílem** klinické části je epidemiologie úrazů a výskyt poúrazových následků u jednotlivých typů úrazů zubů, a to ve vztahu k věku, stupni vývoje kořene zubu, způsobu ošetření, četnosti poúrazových kontrol a závažnosti případných poúrazových následků. **Cílem** experimentální části je posouzení možnosti průniku barviva z povrchu kořene do pulpy v kořenovém kanálku.

Materiál a metodika je volena tak, že umožňuje řešit danou problematiku. Originální je řešení experimentální části včetně vyhodnocení endomikrobiálními testy. Tvorbou souboru a jeho členění odpovídá běžným klinickým studiím tohoto typu.

Výsledky jsou popsány a uspořádány přehledně jednak v tabulkách, jednak v grafech podle typu a příčin poranění, klinických a rtg změn v průběhu pětiletého longitudinálního sledování. Výsledky experimentální části pomocí konfokálního a elektronového mikroskopu prokazují, že příčinou bakteriální kontaminace mohou být bakterie nebo jejich toxiny z periodontální štěrbin, kam pronikají při úrazu z dutiny ústní nebo z plaku.

Diskuze vlastní výsledky jsou posuzovány z pohledu výsledků jiných autorů, klinické a experimentální pozorování nejsou v rozporu s literárními údaji.

Můžeme konstatovat, že oba cíle, klinický i experimentální, byly beze zbytku splněny.

Zvolené téma je vysoce aktuální a analýza dat získaných v longitudinálních sledováních a experimentálních studiích bude přínosem pro diagnostické a léčebné postupy u nás i v zahraničí a získané poznatky autorky poskytují nové pohledy a tím i umožňují optimálnější volbu postupů a terapeutických modifikací a některé z nich mohou být zařazeny do škály preventivních opatření. Problematika úrazů stálých zubů u dětí i dospělých je často diskutovaným tématem nejen na stomatologických pracovištích, ale i na stomatologických symposiích a mezinárodních kongresech, na některých dokonce autorka své výsledky nejednou prezentovala. O precizním přístupu k řešení daného úkolu svědčí i velmi podrobná a přehledná obrazivá dokumentace. Je nezbytné souhlasit se závěry autorky, že k prevenci pourazových komplikací je nutné nejen včasné a správné ošetření úrazu, ale i se zásadou, že je nutné dlouhodobé klinické i rentgenologické vyšetření s motivací pacienta k dodržení požadavku dokonalé ústní hygieny.

Připomínky oponenta.

1. Autorka neuvádí autora používané klasifikace zubů i když se o nich zmiňuje v úvodu.
2. U klasifikací by bylo vhodné uvádět i latinské názvy event. pro lepší orientaci v zahraniční literatuře i názvy anglické.
3. Je škoda, že autorka opomenula citovat zajímavou publikaci MUDr. Krejčího PhD.

Otázky oponenta

1. Jaký je význam tubulární tekutiny v dentinových tubulech při pronikání infekce v lomné linii?
2. Je možné zabránit pronikání barviva z potravy do štěrbin ve sklovině při mnohočetné infrakci?

3. Setkala se autorka při svém ošetřování s vyhojením počínající ankylózy u zubů s vitální dřením, jak to uvádí Andreasen?

Závěr

Disertační práce poskytuje ucelený, proporcionální přehled dané problematiky. Prokazuje, že se jedná o autorku dobře orientovanou v dané problematice, sledující novinky v tomto oboru jak na poli teoretickém, tak i klinickém. Zkušenosti z bohaté publikační činnosti, zejména v zahraničí, se projevují v celé práci svým logickým členěním, rozsáhlou dokumentací i pohotovostí interpretovat získané výsledky. Celková koncepce prokazuje schopnost pro samostatnou vědeckou činnost.

Předložená disertační práce se doporučuje k obhajobě a po splnění ostatních podmínek ve smyslu Směrnice děkana LF UP k postgraduálnímu studiu v platném znění,

má být udělen titul doktor (PhD.) dle §47 Zákona o vysokých školách č. 111/1998 Sb.

Květoslava Nováková doc. MUDr. CSc,
Klinika zubního lékařství LF UP Olomouc

V Olomouci dne 9. března 2010